

**VALSTYBĖS ĮMONĖS ŽEMĖS ŪKIO DUOMENŲ CENTRO
GENERALINIS DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL KOMBINUOTŲJŲ, SAUSŲJŲ PAŠARŲ IR PREMIKSŲ GAMYBOS IR PREKYBOS
STATISTINIO TYRIMO METODIKOS PATVIRTINIMO**

2023 m. lapkričio 30 d. Nr. 1V-702

Vilnius

Siekdamas įgyvendinti Europos statistikos praktikos kodekso 7-ąjį principą „Aukštos kokybės statistika turi būti grindžiama tinkama metodika“ ir atsižvelgdamas į 2023 m. rugsėjo 27 d. vykusio Valstybės duomenų agentūros Metodinės komisijos posėdžio nutarimą pritarti parengtam Kombinuotųjų, sausųjų pašarų ir premiksų gamybos ir prekybos statistinio tyrimo metodikos projektui,

t v i r t i n u Kombinuotųjų, sausųjų pašarų ir premiksų gamybos ir prekybos statistinio tyrimo metodiką (pridedama).

Administravimo departamento direktorė,
atliekanti generalinio direktoriaus funkcijas

Lina Zinkevičienė

Parengė
Aleksandras Savilionis

PATVIRTINTA
VĮ Žemės duomenų centro
generalinio direktoriaus
2023 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 1V-702

KOMBINUOTŲJŲ, SAUSŲJŲ PAŠARŲ IR PREMIKSŲ GAMYBOS IR PREKYBOS STATISTINIO TYRIMO METODIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kombinuotųjų, sausųjų pašarų ir premiksų gamybos ir prekybos statistinio tyrimo metodikoje (toliau – metodika) aprašomas kombinuotųjų, sausųjų pašarų ir premiksų statistinio tyrimo (toliau – tyrimas) tikslas, vartojamos sąvokos, nurodomi statistinį tyrimą reglamentuojantys teisės aktai, taikomi klasifikatoriai, statistinių duomenų surinkimas ir apdorojimas: statistinio tyrimo duomenų šaltiniai, surinkimo formos ir būdai, statistinių duomenų kokybės kontrolė, neatitiktųjų registravimas, duomenų įvedimas į Valstybės įmonės Žemės ūkio duomenų centro (toliau – ŽŪDC) administruojamą Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinės sistemos (toliau – LŽŪMPRIS) Interaktyviąją duomenų įvesties sistemą (toliau – IDIS), jų apdorojimas ir koregavimas, statistinių rodiklių skaičiavimas ir rezultatų pateikimas naudotojams.

2. Tyrimas atliekamas nuo 2011 metų.

II SKYRIUS

TIKSLAS

3. Tyrimo tikslas – parengti ir paskelbti kombinuotųjų, sausųjų pašarų ir premiksų gamybos ir prekybos statistinę informaciją, leidžiančią atlikti pašarų rinkos stebėseną, analizę ir prognozę.

4. Pagrindiniai statistinės informacijos naudotojai: Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija ir kitos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, Europos Komisija ir kitos tarptautinės institucijos, žiniasklaida, verslo ir mokslo atstovai.

5. Tiriamieji laikotarpiai: mėnuo, pusmetis.

III SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

6. Metodikoje vartojamos sąvokos:

6.1. **respondentas** – fizinis asmuo arba juridinis asmuo, Lietuvoje registruotas užsienio įmonės filialas, kita organizacija ar jų padalinys, taip pat įmonių grupė ar jos dalis, teikiantys ar privalantys teikti statistinius duomenis oficialiąją statistiką tvarkančioms įstaigoms.

6.2. **ekologiškas kombinuotasis pašaras** – kombinuotasis pašaras, kurio ne mažiau kaip 95 proc. sausosios medžiagos sudaro ekologiškos pašarinės žaliavos;

6.3. **ekologiškos pašarinės žaliavos** – sertifikuotame ekologinės gamybos ūkyje ar įmonėje užaugintos, pagamintos ir paruoštos pašarinės žaliavos;

6.4. **kombinuotasis pašaras** – pašarinių žaliavų mišinys su pašaro priedais arba be jų, naudojamas kaip visavertis pašaras ar pašaro papildas gyvūnams;

6.5. **premiškas** – tiesiogiai gyvūnams šerti neskirtas pašarų priedų mišinys arba vieno ar kelių pašarų priedų ir pašarinių žaliavų ar vandens mišinys, naudojamas kaip tam tikrų medžiagų šaltinis kombinuotiesiems pašarams gaminti;

6.6. **sausasis pašaras** – dehidratuotas ir (arba) natūraliai džiovintas pašaras.

7. Kitos metodikoje naudojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos IV skyriaus 8.1 – 8.3 papunkčiuose pateiktuose teisės aktuose.

IV SKYRIUS

TEISINIS PAGRINDAS

8. Tyrimą reglamentuojantys teisės aktai:

8.1 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2021 m. rugpjūčio 31 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2021/1928;

8.2. 2005 m. kovo 7 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 382/2005, nustatantį Tarybos reglamento (EB) Nr. 1786/2003 dėl bendro sausųjų pašarų rinkos organizavimo taikymo išsamių taisyklių, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. kovo 19 d.;

8.3. 2017 m. balandžio 20 d. Komisijos reglamentą (ES) 2017/1185, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentų (ES) Nr. 1307/2013 ir (ES) Nr. 1308/2013 taikymo taisyklės dėl informacijos ir dokumentų teikimo Komisijai ir kuriuo iš dalies keičiami ir panaikinami keli Komisijos reglamentai, su visais pakeitimais;

9. Su tyrimu susiję teisės aktai:

9.1 Lietuvos Respublikos pašarų įstatymas;

9.2. 2022 m. gegužės 20 d. įsakymas [Nr. 3D-351](#) „Dėl Nacionalinės maisto kokybės sistemos taisyklių patvirtinimo ir kai kurių žemės ūkio ministro įsakymų pripažinimo netekusiais galios“.

9.3. Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinės sistemos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr. [3D-156](#) „Dėl Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“.

V SKYRIUS

TAIKOMI KLASIFIKATORIAI

10. Tyrime naudojami klasifikatoriai skelbiami Oficialiosios statistikos portale osp.stat.gov.lt → Klasifikatoriai:

10.1. Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius (EVRK 2 red.), patvirtintas Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“;

10.2. Produktų, gaminių ir paslaugų klasifikatorius (PGPK);

10.3. Kombinuotoji nomenklatūra (KN).

VI SKYRIUS

TIRIAMOJI VISUMA, ELEMENTŲ APRĖPTIS, SKAIČIUOJAMI PARAMETRAI

11. Tiriamąją visumą sudaro įmonės ir ūkininkai, užsiimančys kombinuotųjų, sausųjų pašarų ir premiksų gamyba ir prekyba, įmonės užsiimančios aliejinių augalų sėklų perdirbimu, jų produktų gamyba ir / ar prekyba.

12. Stebėjimo vienetas:

12.1. ūkio subjektai, patvirtinti ir (ar) registruoti Lietuvos Respublikos pašarų ūkio subjektų registre, gaminantys visaverčius kombinuotuosius pašarus ar premiksus, žolės miltus, gamybai superkantys ir naudojančios pašarines žaliavas, taip pat prekiaujantys šiomis žaliavomis;

12.2. sertifikuotos įmonės, užsiimančios ekologiškų ir pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto sistemą pagamintų visaverčių kombinuotųjų pašarų ar premiksų gamyba, gamybai superkantys ir naudojančios ekologiškas ar pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto sistemą pagamintas pašarines žaliavas, taip pat prekiaujantys šiomis žaliavomis; 13.3. įmonės, užsiimančios aliejinių augalų sėklų perdirbimu, jų produktų gamyba ir / ar prekyba.

13. Geografinė aprėptis – visa šalies teritorija:

14. Skaičiuojami parametrai:

14.1. kombinuotųjų pašarų ir premiksų žaliavų prekybos kiekis (kg) ir vertė (EUR), perdirbimo ir atsargų kiekis (kg);

14.2. kombinuotųjų pašarų ir premiksų gamybos ir prekybos kiekis (kg) ir vertė (EUR), jų sunaudojimas savame ūkyje, atsargų kiekis (kg);

14.3. sausųjų pašarų gamybos ir pardavimo kiekis (kg), vertė (EUR), atsargų kiekis (kg);

14.4. aliejinių augalų produktų atsargų kiekis (kg).

VII SKYRIUS

TAIKOMI METODAI

15. Atliekamas ištisinis statistinis tyrimas.

16. Statistiniams rodikliams skaičiuoti taikomas grupavimo, vidurkių ir sumavimo metodai. Metinė suvestinė informacija pagal pašarų ir pašarų žaliavų rūšis ir kategorijas skaičiuojama naudojant mėnesinių ir pusmetinių ataskaitų duomenis.

VIII SKYRIUS

STATISTINIŲ DUOMENŲ SURINKIMAS IR APDOROJIMAS

17. Tyrimas atliekamas respondentams pildant statistinių ataskaitų formas, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2011 m. gegužės 16 d. įsakymu Nr. 3D-404 „Dėl Duomenų apie pašarus teikimo taisyklių patvirtinimo“.

18. Kombinuotųjų pašarų ir premiksų gamybos įmonės duomenis pateikia užpildydamos:

18.1. kombinuotųjų pašarų ir premiksų gamybai naudojamų pašarinių priedų ir žaliavų prekybos, sunaudojimo ir atsargų pusmečio ataskaitos formą GPS-1. Duomenys pateikiami kas pusmetį: pirmo pusmečio duomenys – iki rugpjūčio 20 d., antrojo pusmečio – iki vasario 5 d.;

18.2. kombinuotųjų pašarų ir premiksų gamybos ir prekybos ataskaitos formą GPS-3. Duomenys už praėjusį mėnesį pateikiami iki kito mėnesio 15 dienos.

19. Sausųjų pašarų gamybos įmonės duomenis pateikia užpildydamos sausųjų pašarų gamybos ir pardavimo mėnesio ataskaitos formą GPS-2. Duomenys už praėjusį mėnesį pateikiami iki kito mėnesio 15 dienos.

20. Įmonės, užsiimančioms aliejinių augalų sėklų perdirbimu, jų produktų gamyba ir / ar prekyba duomenis pateikia užpildydamos aliejinių augalų sėklų produktų atsargų ataskaitos formą GPS-4. Duomenys už praėjusį mėnesį pateikiami iki kito mėnesio 12 dienos.

21. Statistiniai duomenys duomenų tvarkytojui teikiami patvirtintose ataskaitų formose naudojant LŽŪMPRIS [IDIS](#). Nesant techninių galimybių duomenis pateikti per LŽŪMPRIS IDIS, jie teikiami elektroniniu paštu: el. p. pasarai@zudc.lt.

IX SKYRIUS

STATISTINIŲ DUOMENŲ KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

22. Respondentų teikiamų statistinių duomenų pagrindu rengiamos, teikiamos kitoms institucijoms ir skelbiamos statistinės informacijos kokybė užtikrinama vadovaujantis valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro (toliau – ŽŪIKVC) generalinio direktoriaus 2017 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. 1V-54 „Dėl Statistinių duomenų Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinei sistemai teikimo, patikros, tvarkymo, statistinės informacijos rengimo, teikimo Europos Komisijai, Eurostatui bei nacionalinėms institucijoms ir skelbimo procedūros aprašo tvirtinimo“ patvirtintu Statistinių duomenų Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinei sistemai teikimo, patikros, tvarkymo, statistinės informacijos rengimo, teikimo Europos Komisijai, Eurostatui bei nacionalinėms institucijoms ir skelbimo procedūros aprašu, ŽŪIKVC generalinio direktoriaus 2018 m. birželio 1 d. įsakymu Nr. 1V-91 „Dėl Oficialiosios statistinės informacijos rengimo rizikos vertinimo metodikos tvirtinimo“ patvirtinta Oficialiosios statistinės informacijos rengimo rizikos vertinimo metodika, ŽŪIKVC generalinio direktoriaus 2020 m. rugsėjo 14 d. įsakymu Nr. 1V-108 „Dėl Duomenų teikėjų, teikiančių duomenis Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinei sistemai, patikros procedūros aprašo patvirtinimo“ patvirtintu respondentų, teikiančių duomenis Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinei sistemai, patikros procedūros aprašu.

23. Respondentų pateiktų duomenų išsamumo ir patikimumo kontrolė yra atliekama tokiu būdu:

23.1. vykdant aritmetinę ir loginę duomenų įvedimo kontrolę bei naudojant IDIS įdiegtas automatizuotas priemones tikrinamos aritmetinės klaidos ir loginis atitinkamų statistinių rodiklių ryšys;

23.2. naudojant IDIS įdiegtas automatizuotas priemones duomenų teikėjo pateikti statistiniai duomenys yra lyginami su ankstesnio laikotarpio duomenimis ir registruojamos išsiskiriančios reikšmės;

23.3. nustačius netikslumų komunikuoja su duomenų teikėju ir atliekama neatitikčių priežasčių analizė;

23.4. duomenų teikėjai pasikeitusius duomenis turi pateikti duomenų tvarkytojui Taisyklėse nustatyta tvarka.

24. IDIS yra saugoma duomenų koregavimo istorija.

25. Duomenų įvedimo ir (ar) patikros metu nustatytas neatitiktis ir koregavimo veiksmus duomenų tvarkytojas registruoja Neatitikčių registravimo žurnale (Metodikos priedas).

26. Klaidos, pastebėtos paskelbtoje statistinėje informacijoje, nedelsiant ištaisomos ir apie jas informuojami vartotojai. Informacija leidiniuose koreguojama parengiant ir paskelbiant artimiausiame leidinio numeryje atitinkamo turinio informacinį pranešimą su patikslinta statistine informacija.

X SKYRIUS

STATISTINIŲ DUOMENŲ IR STATISTINĖS INFORMACIJOS KONFIDENCIALUMO UŽTIKRINIMAS IR ASMENS DUOMENŲ TVARKYMAS STATISTIKOS TIKSLAIS

27. Duomenų tvarkytojas užtikrina respondentų teikiamų duomenų konfidencialumą ir vientisumą vadovaudamasis Lietuvos Respublikos teisės aktais, ŽŪIKVC įdiegtomis priemonėmis pagal integruotos vadybos sistemos reikalavimus, 2017 m. balandžio 20 d. Komisijos įgyvendinimo 6 reglamentu (ES) Nr. 1185/2017, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentų (ES) Nr. 1307/2013 ir (ES) Nr. 1308/2013 taikymo taisyklės dėl informacijos ir dokumentų teikimo Komisijai ir kuriuo iš dalies keičiami ir panaikinami keli Komisijos reglamentai, ŽŪIKVC generalinio direktoriaus 2014 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. 1V-124 „Dėl Valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro informacijos saugumo politikos tvirtinimo“ ir kitais ŽŪIKVC dokumentais, reglamentuojančiais informacijos konfidencialumą ir vientisumą.

28. Duomenų tvarkytojas teisės aktų nustatyta tvarka privalo saugoti ir tvarkyti respondentų apskaitą.

29. Respondentų pateikti duomenys LŽŪMPRIS duomenų bazėje saugomi teisės aktų nustatyta tvarka.

30. Respondentai privalo tvarkyti statistinių ataskaitų apskaitą ir jas saugoti 3 metus respondentų nustatytoje laikmenose.

31. Už respondento rengiamų ir duomenų tvarkytojui teikiamų statistinių ataskaitų apskaitos tvarkymą atsako respondento vadovas arba jo įgaliotas asmuo.

32. Asmens duomenys tvarkomi ir jų saugumas užtikrinamas vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas).

XI SKYRIUS

STATISTINIŲ RODIKLIŲ SKAIČIAVIMO FORMULĖS IR JŲ PAAIŠKINIMAI

33. Iš surinktų GPS-1, GPS-2 formų duomenų atitinkamų gaminių grupei pagal Kombinuotosios nomenklatūros kodą, iš GPS-3 formos duomenų pagal PGPK apskaičiuojamos vidutinės svertinės kainos:

$$V = \frac{I_1 + I_2 + \dots + I_n}{G_1 + G_2 + \dots + G_n}$$

čia: V – atitinkamų gaminių grupės vidutinė (svertinė) kaina (EUR už t); I_1, I_2, I_n – atitinkamų gaminių grupės vertės (EUR); G_1, G_2, G_n – atitinkamų gaminių grupės kiekis kiekiai (t).

XII SKYRIUS

NAUDOJAMOS KOMPIUTERIŲ PROGRAMOS

34. Tyrimo duomenų pateikimui naudojama IDIS programinė įranga .

35. Duomenys analizuojami ir statistinė informacija rengiama naudojant *MS Excel* programą.

XIII SKYRIUS

STATISTINĖS INFORMACIJOS SKLAIDA

36. Statistinė informacija teikiama Europos Komisijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai ir kitoms institucijoms Taisyklėse nustatyta tvarka.

37. Vadovaujantis kasmet rengiamu ŽŪDC statistinės informacijos skelbimo kalendoriumi statistinė informacija skelbiama ŽŪDC interneto svetainėje www.vic.lt, oficialiajame informaciniame statistiniame leidinyje „Agro RINKA“ ir pusmetiniame statistiniame leidinyje „Lietuvos žemės ūkis: faktai ir skaičiai“.

38. Statistinė informacija teikiama pagal atskiras užklausas Lietuvos Respublikos teisės aktų ir duomenų tvarkytojo nustatyta tvarka.

XIV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

39. Pasikeitus metodikoje nurodytiems teisės aktams, taikomos galiojančios šių teisės aktų redakcijų nuostatos.

(Neatitikčių registravimo žurnalo forma)

NEATITIKČIŲ REGISTRAVIMO ŽURNALAS

Eil. Nr.	Neatiktis			Koregavimo veiksmai			Prevencinis veiksmas ir priemonės	Pastabos
	Trumpas apibūdinimas	Nusta- tymo data	Atsakingo darbuotojo vardas, pavardė	Trumpas apibūdinimas	Atlikimo data	Atsakingo darbuotojo vardas, pavardė		
